

**KONCEPCJA PROGRAMU REALIZACJI ZADAŃ W
ZAKRESIE BIEŻĄCEGO FUNKCJONOWANIA
CENTRUM KULTURY WROCŁAW-ZACHÓD WE
WROCŁAWIU NA OKRES 5 LAT**

**wraz z określeniem głównych wyzwań i kierunków jej
rozwoju w perspektywie 10-letniej**

Elwira Szwedo-Mazurkiewicz

WSTĘP

Centrum Kultury Wrocław-Zachód to instytucja z 20-letnim stażem działalności kulturalnej obejmująca swoim zasięgiem zachodnią część Wrocławia. To, że siedziba centrum jest na Nowym Dworze nie oznacza zasięgu terytorialnego odbiorców kultury osadzonych tylko na tym jednym osiedlu, z Nowym Dworem sąsiaduje Gądów, Żerniki, Kuźniki, Muchobór Mały – blokowiska i kameralne osiedla domów jednorodzinnych, które generują zróżnicowanych odbiorców.

Centrum Kultury Wrocław-Zachód widzę jako miejsce odpowiadające różnym potrzebom mieszkańców, tak jak różnorodna jest struktura społeczna osiedli. Do tego potrzebne jest powołanie miejsca ze zróżnicowaną ofertą i szerokim wachlarzem narzędzi, które kultura udostępnia: animacji społeczności lokalnej wraz z budowaniem silnych partnerstw w obrębie osiedla/osiedli, miejsce do realizacji szerokiej oferty edukacyjno-artystycznej, miejsce integracji i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, ważne miejsce działań kulturalnych we Wrocławiu.

Wiele z tych działań Centrum Kultury Wrocław-Zachód od 20 lat realizuje, jak chociażby praca twórcza z osobami niepełnosprawnymi i prace nad dostępnością kultury. Moim zdaniem jednak potencjał centrum i jego możliwości nie zostały do końca wykorzystane, dlatego w swoim programie chcę nakreślić wizję miejsca, w którym przecinają się różne drogi kultury, ponieważ tylko różnorodność może stworzyć miejsce ciekawe, atrakcyjne, pożądane dla odbiorcy kultury i unikatowe na kulturalnej mapie Wrocławia.

I. ZARYS STRATEGII ROZWOJU I RESTRUKTURYZACJI INSTYTUCJI

A. Filary programowe instytucji:

Centrum Kultury Wrocław-Zachód widzę jako miejsce interdyscyplinarne, które powinno się oprzeć na kilku filarach w swojej działalności:

1. Edukacja kulturalna dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i seniorów

2. Działalności artystyczna w kilku odsłonach: organizacja koncertów, spektakli, wydarzeń specjalnych o charakterze

multidyscyplinarnym, projekcji filmowych, spotkań literackich, wystaw

3. Animacja społeczno-kulturalna w dwóch kierunkach: działania kulturalne na rzecz osób niepełnosprawnych jako kontynuacja szeroko zakrojonych przedsięwzięć centrum od wielu lat oraz tworzenie przestrzeni dla aktywności lokalnej i wspieranie inicjatyw mieszkańców jako nowa ścieżka działalności centrum

4. Budowa silnego partnerstwa „nowodworskiego” z zaangażowaniem szkół, rady osiedla, fundacji i stowarzyszeń, MDK „Fabryczna”, policji, MOPS-u, przedsiębiorców w pierwszej kolejności, a potem rozszerzanie partnerstwa o okoliczne osiedla

5. Wspieranie artystyczno-kulturalnych inicjatyw oddolnych jako wsparcie dla początkujących osób i grup w świecie kultury i sztuki we Wrocławiu

6. Stworzenie wydarzenia o znaczeniu ponad osiedlowym w celu większej rozpoznawalności Centrum Kultury Wrocław-Zachód wśród obiorców wrocławskiej kultury „Festiwal | Przegląd | Konkurs | Interdyscyplinarne Biennale”

7. Dostępność jako szczególne działanie na rzecz osób z niepełnosprawnościami w dalszym rozwijaniu idei integracji osób niepełnosprawnych

8. Nowa komunikacja jako próba wypracowania różnych dróg dotarcia do mieszkańców Nowego Dworu i całego Wrocławia

B. Kluczowe osie w działalności Centrum:

1. Zespół

Aby zrealizować wizję Centrum Kultury Wrocław-Zachód jako miejsca kultury i edukacji, interdyscyplinarnego tygla, w którym buduje się i dba o mieszkańca i jego potrzeby, niewątpliwie najbardziej istotną sprawą jest zespół, który podąży za realizacją tej idei. Ponieważ tworzenie miejsca o takim charakterze widzę w perspektywie wieloletniej, najlepiej zbudować zespół silny, zintegrowany, o mocnych i zróżnicowanych kompetencjach. Aby stworzyć taki zespół konieczna jest motywacja do działania, w tym finansowa (premie,

nagrody wg możliwości i zasobów centrum), szkolenia, ewaluacje oraz pozycja dyrektora jako silnego i wspierającego zespół lidera.

2. Centrum kultury a odbiorca/mieszkaniec

Bardzo istotną kwestią jest też zmiana kierunku podejścia do odbiorcy kultury. Uważam, że Centrum Kultury powinno zrestrukturyzować relacje „centrum-odbiorca”, uznając ją jako zależną, ale w kierunku „centrum dla mieszkańców”, a nie odwrotnie. Każdemu ośrodkowi kultury budującemu swoją markę powinna przyświecać idea i misja bycia dla innych, a prędzej czy później przyniesie to efekt, którego nie zrealizujemy kosztownymi kampaniami reklamowymi. Uważam, że kluczem do sukcesu każdego ośrodka kultury jest jego otwartość i uczciwość wobec mieszkańca i odbiorcy.

3. Miejsce

Budowa dobrych relacji na linii centrum-odbiorca wygeneruje też nowe spojrzenie na miejsce jakim jest centrum kultury. Bardzo bliska jest mi koncepcja centrum kultury jako „domu”, miejsca własnego, przyjaznego, z którym identyfikują się zarówno mieszkańcy osiedla/osiedli jak i mieszkańcy Wrocławia, którzy są odbiorcami wydarzeń organizowanych przez centrum. Myślenie odbiorców o Centrum Kultury Wrocław-Zachód jako o „naszym centrum”, jest w tym przypadku ideą, do której będę dążyć każdym dostępnym sposobem.

4. Diagnoza potrzeb

Rozpoczynając nowy rozdział w funkcjonowaniu centrum kultury, a jest nim niewątpliwie zmiana lidera, należy przeprowadzić solidną diagnozę potrzeb mieszkańców. Myślę, że jednocześnie budowanie silnego partnerstwa, może sprzyjać diagnozie, bowiem partnerstwo daje różne kanały dotarcia do różnorodnego odbiorcy, np. szkoły – do uczniów i rodziców, rada osiedla – do starszych mieszkańców. Oczywiście należy też skorzystać z zasobów samego centrum, które skupia przy swojej działalności bardzo dużą grupę odbiorców.

II. OPIS PROGRAMU CENTRUM KULTURY WROCŁAW-ZACHÓD

A. Adresaci Centrum Kultury

Adresatami działań centrum są dzieci i młodzież, rodziny z dziećmi, dorośli i seniorzy – to po pierwsze. Po drugie – adresatami są wszyscy mieszkańcy Nowego Dworu wraz z przylegającymi osiedlami (m.in. Kuźniki, Muchobór Mały, Gądów-os. Kosmonautów) i wreszcie po trzecie- wszyscy mieszkańcy Wrocławia. Oferta musi być na tyle zróżnicowana, aby każdy z adresatów znalazł coś dla siebie i czerpał radość i satysfakcję z aktywności artystycznej i kulturalnej.

B. Animacja społeczno-kulturalna - kontynuacja działań na rzecz osób niepełnosprawnych

Formułując program działalności Centrum Kultury Wrocław-Zachód zdaję sobie sprawę, że jest to instytucja już z ugruntowaną pozycją w obszarze wrocławskiej kultury jako miejsce z silnymi, wieloletnimi i wartościowymi projektami z zakresu animacji społeczno-kulturalnej na rzecz osób z niepełnosprawnościami w obszarze wrocławskim, ogólnopolskim i międzynarodowym. Szeroko zakrojona działalność na rzecz dostępności dla osób niepełnosprawnych w wielu aspektach – od infrastrukturalnych (windy dla osób na wózkach, dostępność sali widowiskowej dla wózków, pętla indukcyjna, sprzęt audiodeskrypcyjny) po działania kulturalne (projekcje, spektakle, wystawy z AD) czy szkoleniowe (wieloletnie projekty realizowane dzięki funduszom miejskim, ministerialnym i unijnym) jest nie do przecenienia. Na pewno tego wypracowanego przez lata potencjału i działalności nie wolno zaprzepaścić, ale należy je kontynuować i wzbogacać, bowiem wypracowane ścieżki kontaktów i bogate doświadczenia w realizacji dużych projektów są niewątpliwym atutem zespołu instytucji. W tej mocnej stronie Centrum Kultury upatruje kontynuacji działań kulturalnych dla osób niepełnosprawnych oraz dalszego rozwoju merytorycznego

w tej dziedzinie poprzez organizację szkoleń, konferencji, sesji, seminariów.

C. Edukacja kulturalna – nowe wyzwania

Realizacja działań z zakresu edukacji kulturalnych w różnorodnych jej aspektach powinna zostać rozszerzona w Centrum Kultury Wrocław-Zachód. Zajęcia plastyczne, teatralne, taneczne, gry na instrumentach, muzyczne to pewna stała w centrach kultury, zmieniająca się w zależności od nowych propozycji w rozpoczynającym się rok rocznie sezonie. Są to filary edukacji kulturalnej, bez których nie wyobrażamy sobie działalności tego typu instytucji. Ale edukacja kulturalna to ogromne wyzwanie dla takiej instytucji, bowiem nie można poprzestać na sekcjach stałych i uczestnikach w większości odpłatnych zajęć, a sformułować program edukacyjny dla dzieci i młodzieży ze szkół, które w ramach zajęć szkolnych będą przychodzić do centrum i nabierać szlifów w działaniach artystycznych i kulturalnych. Po latach „pandemicznych” jest ogromna potrzeba wśród dzieci, młodzieży i ich wychowawców na takie spotkania w miejscach kultury, czy w formie warsztatów, projekcji filmowych, spotkań muzycznych, spektakli teatralnych. Kolejnym wyzwaniem może być edukacja kulturalna dorosłych i seniorów. Tu wachlarz propozycji może być bardzo szeroki – od zajęć językowych, przez fotograficzne i multimedialne, po spotkania w galeriach i muzeach czy spotkania tematyczne wokół przeróżnych zainteresowań, np. podróźniczych, literackich, filmowych. Edukacja kulturalna dorosłych i seniorów powinna być ściśle związana z kolejnym aspektem działalności centrum, czyli „Tworzeniem przestrzeni dla aktywności lokalnej”

D. Tworzenie przestrzeni dla aktywności lokalnej – nowe inicjatywy – budowa silnego partnerstwa

Za inicjatywę niezbędną i priorytetową uważam tworzenie zupełnie nowej dla centrum „przestrzeni dla aktywności mieszkańców, czyli aktywności lokalnej. Z raportu „Badania miejskich instytucji kultury, ich potencjału i szans dla przyszłości” – opublikowanego w 2021 roku jasno wynika, że wrocławskie domy kultury nie współpracują z lokalną społecznością, a wśród

mieszkańców istnieje potrzeba aktywnego udziału w kulturze. Od kilku lat we Wrocławiu rośnie znaczenie ośrodków CAL-owskich, czyli przestrzeni dla aktywności twórczej i organizacyjnej mieszkańców osiedli. W związku z tym, że Nowy Dwór, ale i przyległe osiedla nie posiadają CAL-i, myślę, że Centrum Kultury Wrocław-Zachód powinno stać się miejscem, gdzie przynajmniej częściowo ta potrzeba winna być zaspokojona. Uważam też, że z zespołu powinna być wyznaczona osoba odpowiedzialna za budowanie tej przestrzeni, koordynowanie działań prolokalnych i współpracy z mieszkańcami. Tu wskazywanie konkretnego działania jest utrudnione, bowiem najpierw trzeba wejść w relacje z mieszkańcami, poznać ich potrzeby, a następnie współkreować zdarzenia, które zaspokajają wskazane potrzeby. Nieoceniona może być tu pomoc przedstawicieli rad osiedli, ale i innych podmiotów, dlatego do skutecznego działania w tej przestrzeni – pomocne może być zbudowanie silnego partnerstwa, opartego na radach osiedla, szkołach, MOPS-ie, MDK „Fabryczna”, lokalnych firmach, grupach nieformalnych, stowarzyszeniach-fundacjach działających na terenie Nowego Dworu i przyległych osiedli. W roli lidera tego przedsięwzięcia widzę właśnie Centrum Kultury Wrocław-Zachód. W budowaniu przestrzeni dla mieszkańców chciałabym wykorzystać przylegający do Centrum parking – i stworzenia tam, czegoś na kształt „Dziedzińca Artystycznego”, a także przylegający park do działań i imprez „partnerskich”.

E. Stworzenie przestrzeni dla inicjatyw oddolnych

Uważam, że Centrum Kultury Wrocław-Zachód stworzone dla działań kulturalnych dużej części zachodniego Wrocławia powinno znaleźć miejsce dla inicjatyw oddolnych. W dalszym ciągu sprawnie działa chociażby spuścizna po „ESK 2016”, czyli program Mikrograntów, gdzie grupy/artysty nieformalni realizują swoje projekty oraz grupy nie realizujące żadnych projektów, ale wykazujące aktywność kulturotwórczą. Często poszukują przestrzeni do spotkania, warsztatu, pokazu, dlatego Centrum powinno sprzyjać takim inicjatywom i być wsparciem – na miarę jego możliwości.

F. Działalność artystyczna – koncerty i spektakle

Niezmiennie – to jeden z najważniejszych aspektów działań ośrodków kultury, czyli organizowanie wydarzeń kulturalnych i artystycznych dla mieszkańców osiedla, osiedli przylegających i całego Wrocławia. Mojej idei kultury towarzyszy przekonanie o jej głębokiej roli spajającej różne środowiska i obszary. Jednym słowem ma to być miejsce, w którym każdy znajdzie coś dla siebie – dzieci i młodzież, rodzice z dziećmi, dorośli i seniorzy. Dlatego też uważam, że należałoby „odświeżyć” ofertę koncertowo-spektaklową, zaproponować nowe wydarzenia, innych wykonawców, zespoły, grupy teatralne, nowatorskie projekty artystyczne.

G. Działalność artystyczna – wydarzenia specjalne oraz projekcje, spotkania literackie, wystawy

Wydarzenia specjalne o charakterze multidyscyplinarnym chciałabym zadedykować mieszkańcom jako działanie zorganizowane, które z czasem mogłoby się przerodzić lub połączyć z działaniami lokalnymi. Mam tu na myśli np. spotkania przedświąteczne przed świętami Bożego Narodzenia czy Wielkanocą, gdzie w przestrzeni centrum byłoby miejsce na wspólne ozdabianie pierników, malowanie jajek, robienie stroików, słuchanie kolęd. Czas dla mieszkańców i pretekst do spotkania i bycia razem w aktywności twórczej.

Projekcje filmowe, zwłaszcza te z audiodeskrypcją to wieloletnia tradycja centrum. Pozycja obowiązkowa w repertuarze, zwłaszcza, że od strony technicznej i infrastrukturalnej to miejsce jest doskonale przygotowane na takie wydarzenia.

W Centrum od wielu lat funkcjonuje tzw. Galeria, prezentując dorobek różnych artystów – amatorów i profesjonalistów. Uważam, że takie miejsce jest bardzo niezbędne do promowania artystów – zarówno tych, którzy mają dobrą lub ugruntowaną pozycję w świecie sztuki, jak i np. studentów ASP, którzy poszukują miejsca dla swoich pierwszych wystaw czy dyplomów, czy w końcu ludzi, którzy są amatorami, a dla których wystawa w centrum kultury jest pewnym rodzajem wyróżnienia i nobilitacji.

Spotkania literackie, zwane niegdyś „Biesiadami literackimi” była to ważna część działania centrum, której nie widać od dłuższego

czasu. Myślę, że do tej akurat pozycji warto powrócić, bo przyciągała bardzo wielu mieszkańców z całego Wrocławia i jest doskonałym pretekstem do zbudowania ścisłej współpracy pomiędzy Filią MBP przy ul. Chociebuskiej oraz wydawnictwami.

H. Stworzenie wydarzenia lub inicjatywy o znaczeniu ponad osiedlowym w celu większej rozpoznawalności Centrum Kultury Wrocław-Zachód wśród obiorców wrocławskiej kultury – Festiwal | Przegląd | Konkurs | Interdyscyplinarne Biennale

Niska rozpoznawalność Centrum Kultury Wrocław-Zachód (za raportem „Badania miejskich instytucji kultury, ich potencjału i szans dla przyszłości” – zarówno w opinii mieszkańców, jak samych pracowników) jest dużym minusem miejsca z tak ogromnym potencjałem. Dlatego uważam, że miejscu potrzebna jest jedna większa impreza, wyróżniająca ją od innych miejsc na kulturalnej mapie Wrocławia. Patrząc na potencjał miejsca mogłoby to być coś z interdyscyplinarnego z obszarów „teatru-muzyki-kina”. Uważam też, że jest to pomysł, który potrzebuje poparcia, wsparcia i gotowości merytorycznej całego zespołu.

I. Dostępność

Centrum Kultury Wrocław-Zachód jest świetnie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych: sprzyja infrastruktura (podjazd dla osób na wózkach do wejścia centrum, platforma do przewozu osób na wózkach, dostosowanie sali widowiskowej dla widzów na wózkach inwalidzkich), organizacja projekcji filmowych i spektakli z audiodeskrypcją, zamontowanie pętli indukcyjnej na sali widowiskowej, realizacje międzynarodowych projektów z osobami niepełnosprawnymi. W mojej opinii – jedyną opcją nad jaką można by pracować w tej kwestii, to doskonalenie „przestrzeni dostępności”, która powinna być konsultowana z ekspertami, np. Fundacją Katarynka z Wrocławia.

III. PLAN ORGANIZACYJNO-FINANSOWY

A. Struktura organizacyjna i model zarządzania

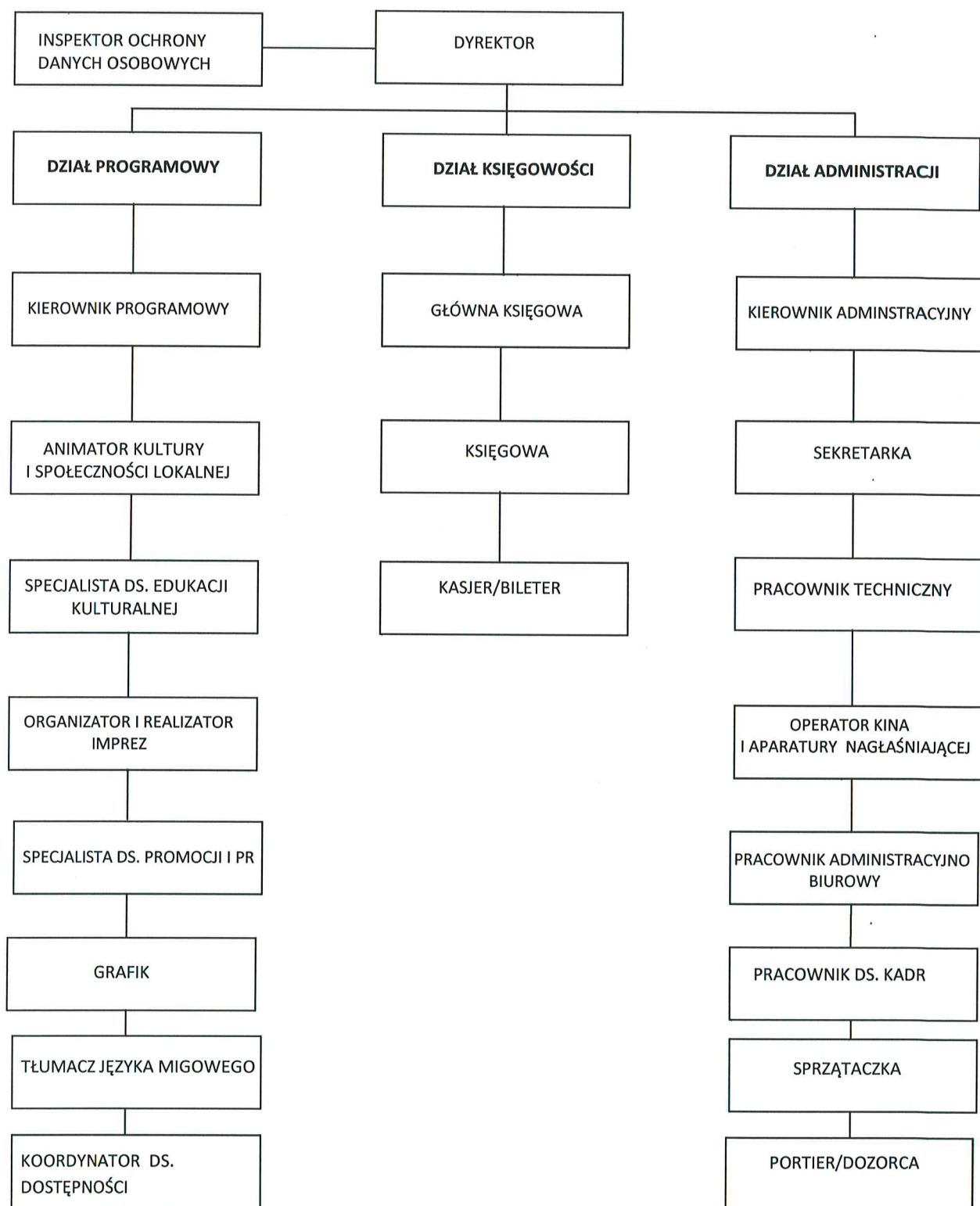
Proponuję zmianę struktury organizacyjnej i wprowadzenie uproszczonej struktury, złożonej z trzech działów: programowego, księgowego i administracyjnego. W obrębie działów niezbędne będzie przeprowadzenie konsultacji i niewykluczone, że mogą nastąpić pewne korekty w strukturze, tak, aby nowy program mógł być realizowany skutecznie, zwłaszcza, że zmiany muszą pojawić się na stanowiskach w dziale programowym. Ponieważ motorem działań każdego centrum – jest jego dział programowy, nie odbierając niczego działaniom administracyjnym – uważam za zbędne utrzymanie stanowiska „Zastępcy Dyrektora Ds. Organizacyjno-Technicznych i Kadr”, które powinno zmienić się na stanowisko „Kierownika Administracyjnego”. Wyrównanie pozycji kadry kierowniczej może mieć kluczowe znaczenie w odbudowaniu poczucia znaczenia i ważności każdego z działów Centrum Kultury Wrocław-Zachód.

Poza zmianą w organizacji, niezbędna jest odbudowa albo nawet od nowa stworzenie „zespołu” Centrum Kultury Wrocław-Zachód. Moje doświadczenia w pracy w NGO i jednostkach samorządowych, wskazują na znaczne różnice w sposobach zarządzania ludźmi. Myślę, że istotnymi elementami jest nawiązanie partnerskich stosunków z pracownikami, rozdzielenie zadań według kompetencji i posiadanych zasobów, spójny i klarowny program do realizacji, którego głównym celem będzie zmiana sposobu funkcjonowania centrum. Oprócz tego, powinien być położony nacisk na budowaniu silnej motywacji do pracy (w tym finansowej), pozytywne wzmacnianie, a ideałem byłaby identyfikacja z miejscem. Myślę, że będą to działania procesowe, rozłożone w czasie, ale nie niemożliwe, zwłaszcza jeśli cały zespół będzie pracował nad „silną marką” Centrum.

W modelu zarządzania, który proponuję, osoba dyrektora jest „liderem wspierającym” i współuczestniczącym, bo też współtworzącym działania Centrum. Jest takim samym członkiem zespołu jak pozostali – z innym jedynie zakresem obowiązków i pełną odpowiedzialnością za całokształt działań ośrodka.

Poniżej przedstawiam proponowany przeze mnie projekt struktury organizacyjnej Centrum Kultury Wrocław-Zachód:

PROJEKT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ CENTRUM KULTURY WROCŁAW-ZACHÓD

B. Polityka finansowa

Po zapoznaniu się z dokumentacją finansową (plan finansowy na 2022) wynika, że udział środków własnych w otrzymanej dotacji wynosi 13,5% (z wyłączeniem otrzymanych środków na obecnie realizowane projekty Erasmus+ „Audiodeskrypcja przeciw wykluczeniu”, Kreatywna Europa „Festiwal Miłości”, Erasmus+ „Niepełnosprawny artysta w sieci”, Erasmus+ „Umieć się spotkać”). Przychody z działalności podstawowej (bilety, koła-sekcje) są niemal tożsame z przychodami działalności dodatkowej (najem, dzierżawa, sprzedaży towarów i usług), w związku z tym, powinno się zwiększyć udział środków własnych – do choćby 20% dotacji poprzez np. zwiększenie oferty programowej odpłatnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych (bilety, wejściówki, opłaty za zajęcia). Jest to związane z ponownym przeanalizowaniem oferty zajęć i organizowanych imprez – wskazania jej słabych i mocnych stron i próby „liftingu” propozycji programowych. Myślę, że potrzebne jest zwiększenie działań promocyjnych i komunikacyjnych z odbiorcą, gdyż kwota 10 tys. zł jest stanowczo niewystarczająca, ale też i zmienić sposoby komunikacji z odbiorcą.

Według udostępnionych dokumentów obecna dotacja jest w stanie pokryć w 100% wynagrodzenia osobowe i składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy od wynagrodzeń osobowych, a częściowo tylko: koszty rodzajowe (energia, zakup usług, naprawy i konserwacje, pozostałe koszty osobowe), wynagrodzenia bezosobowe, honoraria. Wydaje się to być sytuacją komfortową dla prowadzenia centrum, jednakże przy obecnej inflacji i wzroście cen nośników energii ten sam poziom budżetu na rok przyszły może być już trudny do realizacji. I tożsamo – zabezpieczenie – w razie niepokojów i obniżek na rynku surowców i energii, wiąże z rozpoczęciem sprawnej działalności merytorycznej (w tym i komercyjnej) na wielu obszarach dostępnych w Centrum Kultury Wrocław-Zachód.

IV. SPOSOBY POZYSKIWANIA ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH

Sposoby na pozyskiwania środków pozabudżetowych podzieliłam na dwie najważniejsze ścieżki:

A. Działalność podstawowa (statutowa) i dodatkowa:

- przychody z kół i sekcji zainteresowań, pracowni, warsztatów i zajęć
- przychody ze sprzedaży biletów, karnetów wstępu i wejściówek
- przychody ze sprzedaży spektakli oraz programów artystycznych i teatralnych
- przychody z najmu i dzierżawy
- przychody ze sprzedaży towarów i usług

B. Pozyskiwanie środków zewnętrznych:

- Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego (projekty ze społecznością lokalną)
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowe Centrum Kultury (programy m.in. „Kultura Dostępna”, „Edukacja kulturalna”, „Edukacja artystyczna”, „Infrastruktura Kultury”, „Promesa dla kultury”)
- Kreatywna Europa, Erasmus +, Cyfrowa Europa (projekty włączania społecznego przez kulturę i sztukę)
- Aktywni Obywatele Fundusze Regionalne lub/i NIW-Nowe FIO (projekty prospołeczne i obywatelskie)
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej I Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa
- inne

W ostatnich latach regularne pozyskiwanie środków zewnętrznych na projekty, głównie na działania dedykowane osobom niepełnosprawnym, uważam za sukces Centrum Kultury Wrocław-Zachód. Nie mniejszym jest nabycie kompetencji przez pracowników centrum: skutecznych sposobów pozyskiwania

funduszy, przeprowadzenia projektu oraz jego rozliczenia. Należy ten potencjał wykorzystać w celu silnego działania Centrum Kultury, natomiast korzystanie z innych źródeł finansowania nie powinno wchodzić w konflikt z pozostałymi działaniami w centrum lub być odsuwany na boczny tor. Jednym słowem – pozyskiwanie środków zewnętrznych i działanie projektowe – tak, ale nie kosztem podstawowej działalności centrum. Potrzebne jest określenie priorytetów, które pozwolą stworzyć ścieżkę racjonalnego działania, mierząc swoje realne zasoby – zwłaszcza osobowe - na zamiary.

V. PLAN EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA BAZY LOKALOWEJ I ZASOBÓW CENTRUM

Centrum Kultury Wrocław-Zachód to wielość sal, holów i przestrzeni do działalności kulturalnej: duża sala widowiskowa, sala kameralna, sala tarasowa, sala plastyczna, trzy hole wystawiennicze, a także nowoczesny sprzęt i zasoby niematerialne w postaci umiejętności organizacyjnych zespołu. Do pełnego wykorzystania możliwości lokalowych i sprzętowych oraz zasobów niematerialnych proponuję skorzystać z dwóch rozwiązań - komercyjnego i niekomercyjnego:

1. Wykorzystanie komercyjne:

- wynajem sal na spotkania biznesowe, branżowe, szkolenia, konferencje, spektakle, koncerty
- wynajem sprzętu, którym dysponuje centrum
- realizacje eventów dla biznesu, grup korporacyjnych, w tym nie tylko wynajęcia sali do eventu, ale i organizacja warsztatu, koncertu, spektaklu, zajęć relaksacyjnych, arteterapeutycznych dla biznesu

2. Przeznaczenie niekomercyjne:

- przeorganizowanie przestrzeni dla warsztatów, np. wykorzystanie holu bocznego na parterze i włączenie przestrzeni holu i parkingu w działania warsztatowe

- pełne wykorzystanie przestrzeni dla działań z mieszkańcami oraz udostępnianie przestrzeni artystycznym grupom nieformalnym oraz fundacjom i stowarzyszeniom, tak, aby zaplecze infrastrukturalne centrum było w pełni wykorzystane oraz, żeby miały możliwość w skorzystaniu zasobu merytorycznego zespołu centrum.

VI. FORMY WSPÓŁPRACY Z PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI:

W programie działalności Centrum Kultury Wrocław-Zachód opartym na kilku najważniejszych składowych, każdorazowo przy punktach programowych pojawia się propozycja współpracy z jakimś podmiotem. Ten model tworzenia ośrodka kultury jest właściwie naturalny dla NGO, a dla dużych centrów kultury jeszcze nie. Dlatego współpracę z innymi podmiotami i budowanie silnych partnerstw uważam za jeden z filarów pracy nad nowym wizerunkiem Centrum Kultury Wrocław-Zachód.

A. Instytucje kultury i inne instytucje miejskie

Wprawdzie przytaczany już kilkakrotnie raport „Badania miejskich instytucji kultury, ich potencjału i szans dla przyszłości” wyraźnie wskazuje wyraźną niechęć do współpracy pomiędzy instytucjami kultury, moim zdaniem dyrektorzy powinni poczynić taką próbę czy wysiłek. Wydaje mi się też, że konsultacje w tej sprawie powinny się odbyć na poziomie zespołów danych instytucji, czy są gotowe do podjęcia takiej współpracy. Myślę, że cykliczne – wspólne działanie instytucji kultury we wspólnym projekcie nie naruszy w żaden sposób ich odrębności, autonomiczności czy negatywnie wpłynie na konkurencyjność. Uważam taką współpracę za bardzo pożądaną i liczę, że uda się wypracować model współpracy międzyinstytucjonalnej.

Jeśli chodzi o inne instytucje miejskie, jak np. WCRS – to widziałabym silną współpracę, zwłaszcza w budowaniu platformy dla społeczności lokalnej i wyjścia Centrum poza jego siedzibę. Inną instytucją miejską jest, która aż prosi się o współpracę to Miejska Biblioteka Publiczna, Filia nr 22 z ul. Chociebuskiej 8 – może to być współorganizacja jakiejś wystawy, pomoc przy

organizacji spotkań literackich, organizacja warsztatów z robienia książki i wiele innych. Ostatnią instytucją miejską – priorytetową do nawiązania współpracy jest MOPS. Jest to jednostka, która zna tkankę społeczną, wskazuje deficyty, angażuje się w działanie ze społecznością i jest doskonałym partnerem we wspólnych działaniach kulturalno-społecznych

B. Szkoły, przedszkola, placówki oświatowe

Szkoły, przedszkola, czyli oświata to konieczny partner działań, choć nie zawsze łatwy. Po wielu latach współpracy ze szkołami, a nawet wieloletniej pracy – jako instruktor teatralny w samej szkole, zdobyłam doświadczenie i umiejętności nawiązywania kontaktów z tymi placówkami. Jest to działanie w procesie, zwłaszcza, że czas wieloletniego działania centrum, nie przyniósł trwałego kontaktu i więzi. Ważna jest ta współpraca zwłaszcza na polu edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży. Zapraszając dzieci, młodzież, wychowawców, nauczycieli do centrum, musimy pamiętać, że dobrze spędzony czas z nami, czyli aktywnie, twórczo i odmiennie niż w szkole na lekcji, zaowocuje kolejnym kontaktem i kolejnym, po to, by stać się „miejscem wartym polecenia i współpracy”. Myślę też, że warto nawiązać współpracę z MDK „Fabryczna”, aby wspólnie działać w wydarzeniach na rzecz mieszkańców Nowego Dworu.

C. Stowarzyszenia i fundacje

Grupy NGO to wdzięczni partnerzy do współpracy wszelkiej. Uważam, że aby tchnąć w Centrum Kultury Wrocław-Zachód więcej energii, zapału i idei trzeba nawiązać współpracę z organizacjami pozarządowymi. I tak – z jednej strony: organizacje zyskują silnego partnera z zapleczem i doświadczeniem organizacyjno-technicznym, a Centrum – uczestnictwo w ciekawym, nowatorskim czy innowacyjnym działaniu oraz rolę podmiotu wspierającego organizacje pozarządowe. Na uwagę zasługuje realizowany w ostatnim czasie w centrum projekt „Wywczas 2.0” z Wrocławską Fundacją Filmową

D. Rady osiedla

Już od kilku lat rośnie znaczenie rad osiedla na polach aktywizacji mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym osiedli. Centrum Kultury Wrocław-Zachód powinno nawiązać aktywną i trwałą współpracę z Radą Osiedla Nowy Dwór, ale rozważałabym również podjęcie kontaktów z radami okolicznych osiedli: Muchobór Mały, Gądów-Popowice Płd., Kuźniki. Na pewno trzeba stworzyć praktykę współpracy, nową przestrzeń dla wspólnych działań i przedsięwzięć, która obu podmiotom przyniesie korzyści i satysfakcję. Myślę też, że Rady Osiedla znają lepiej potrzeby mieszkańców, dlatego warto skorzystać z tej wiedzy i przekuć ją na realne pomysły pobudzenia sfery społeczno-kulturalnej. Myślę też, że nieocenione mogłoby być wsparcie centrum w osiedlowych projektach WBO. To działanie mogłoby prowadzić do identyfikacji Centrum Kultury z mieszkańcem i osiedlem, na którym funkcjonuje.

E. Przedsiębiorcy

Chciałabym też nawiązać kontakty i współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami. Linia „kultura-lokalny biznes” ma duże pole manewru. Można wypracować wspólny model współdziałania, oparty nie na „braniu” od przedsiębiorców, czy oczekiwaniu „sponsoringu” za logo na ulotce. Mówię tu o nawiązaniu relacji i szukaniu wspólnych przedsięwzięć, które przyniosą korzyści obydwu stronom (minitargi czy prezentacje firm podczas imprez plenerowych).

F. Podmioty nieformalne

Podmioty nieformalne, czyli grupy, artyści, inicjatywy, które nie funkcjonują w formalnych ramach instytucji czy organizacji pozarządowej, bardzo często szukają miejsc dla swoich działań, czy to przygotowawczych, czy realizacyjnych czy finalnych. Braki organizacyjno-techniczne często blokują ich działania twórcze. Centrum kultury powinno być miejscem, które w pewien sposób powinno „zaopiekować” takie inicjatywy, dając szanse na działanie w sferze kultury oddolnej.

VII. WIZJA CENTRUM JAKO MIEJSCE LOKALNEJ AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW I OGÓLNOGOSPODARSTWA INSTYTUCJA KULTURY

Zachodzące zmiany w postrzeganiu ośrodków kultury, a także inne niż kilkadziesiąt lat temu oczekiwania odbiorców kultury, muszą generować zmiany w wizji, organizacji i realizacji programów centrów kultury. Wejście do działań kulturalnych organizacji pozarządowych pokazało, że kultura może być bliska, wspólnotowa i interdyscyplinarna. Tak naprawdę kultura to wspólna platforma do zderzeń o różnym charakterze i zasięgu: warsztaty rękodzielnicze dla społeczności, koncert muzyki poważnej, spektakl międzypokoleniowy, wystawa performatywna, wspólne wigilijne gotowanie, warsztat fotograficzny czy wielokulturowe spotkania i pokazy dzieci z różnych stron świata, mogą się znaleźć w jednym miejscu budując ofertę dla różnorodnego odbiorcy. Bo taka też jest kultura.

Moją wizją centrum kultury jest stworzenie miejsca, w którym przenikają się różne sfery działalności i aktywności twórczej, ale również miejsca, w którym odbiorca będzie się czuł dobrze, swobodnie, jak „u siebie”. Budowanie centrum kultury jako miejsca „swojego” nie oznacza rezygnacji z jej ogólnogospodarskiego charakteru. Oprócz działań interdyscyplinarnych (edukacja – animacja – kultura) czas na włączenie się Centrum Kultury Wrocław-Zachód w ważne i prestiżowe imprezy miejskie jak Noce Muzeów czy Europejskie Noce Literatury. Czas również na zbudowanie swojej propozycji-marki ku większej rozpoznawalności przez odbiorców wrocławskich.

Myślę, że połączenie w centrum: miejsca aktywności lokalnej mieszkańców i działań ogólnogospodarskich jest połączeniem idealnym i bardzo mi bliskim. Działanie zgodnie z potrzebami mieszkańców jest realizacją tego, do czego powołuje się do życia ośrodki, domy, centra kultury. Pisząc o mieszkańcach mam na myśli i tych mieszkających na Nowym Dworze, i na sąsiadującym Gądowie i Wrocławianach w ogóle. Centrum Kultury Wrocław-Zachód powinno w swojej imponującej przestrzeni znaleźć miejsce dla każdego, kto ma chęci uczestniczyć w naszej wrocławskiej kulturze.

VIII. ZAŁOŻENIA I PLANY KOMUNIKACYJNO-INFORMACYJNEGO ROZWOJU W RAMACH WSPÓŁPRACY Z MIESZKAŃCAMI

Podstawą realnego planu komunikacyjno-informacyjnego powinno być zbadanie – jak do tej pory wyglądała ta kwestia, czy przynosiło pożądany efekt i jakich zmian mieszkańcy oczekują w celu poprawienia jakości komunikacji. Nie mniej na pewno już na dziś można pokazać trzy najważniejsze ścieżki komunikacji z mieszkańcem, które będą oparte na: aktywnych mediach społecznościowych, tradycyjnej promocji oraz wyjście Centrum do aktywności kulturalnej poza jego siedzibę.

A. Aktywne media społecznościowe

Media społecznościowe to narzędzie rękach promocji niemal naturalne. Facebook, Instagram, Tik tok zdominowały klasyczne formy promocji, lecz jeszcze nie wyparły ich całkowicie. Dynamiczny funpage oparty na spontanicznych wpisach, publikacjach relacji, filmików, zdjęć to - oprócz budowy wizerunku nowoczesnej instytucji, również nowi odbiorcy i potencjalni uczestnicy wydarzeń centrum. Facebook oferuje uczestnictwo i aktywności w grupach „branżowych”, np. „Warsztaty we Wrocławiu”, „Wydarzenia dla dzieci”, „Teatr” i inne, w których warto być, aby umieszczać swoje wpisy i dodawać bieżące wydarzenia. Natomiast – jeśli chodzi o komunikację z mieszkańcami, należy się oprzeć na grupach działających w grupach osiedlowych, co teraz jest już standardem, że mieszkańcy wymieniają się informacjami dotyczącymi życia osiedla na grupach „facebook’owych”.

B. Promocja tradycyjna

Kierując ofertę centrum do różnych grup odbiorców, nie można zapominać o części dorosłych czy seniorów, którzy wolą bardziej tradycyjne formy komunikacji (choć już też coraz rzadziej, gdyż seniorzy coraz bardziej podlegają procesowi cyfryzacji) – dlatego też drukowana forma programu centrum (w postaci ulotki czy plakatu) powinna się znaleźć jako jedno z narzędzi komunikacji z odbiorcą. Myślę też, że w ramach działań promocyjnych

należałoby zbudować relacje z niektórymi mediami wrocławskimi (np. Radio Ram, Radio Wrocław Kultura, Gazeta Wyborcza) i próbować takich kanałów komunikacyjnych, aby w radio porozmawiać o repertuarze czy zaprosić na wydarzenie. Klasycznym narzędziem komunikacji z odbiorcą na polu kultury wrocławskiej jest od dawna „Niezbędnik Kulturalny” – a od wielu lat nie widać tam Centrum Kultury Wrocław-Zachód, a wrocławianie korzystają z tego medium, jest ono chętnie czytane. Uważam, że co miesięczne propozycje wydarzeń kulturalnych Centrum powinny się tam znaleźć.

C. Wyjście Centrum do aktywności kulturalnej poza jego siedzibę

Ostatnim aspektem promocyjnym, które chciałabym zaproponować to wyjście Centrum poza własną siedzibę. Udział podczas imprez miejskich, ale i osiedlowych - lokalnych, które organizuje inny podmiot, wejście z nim relację partnerską, proponując działanie artystyczne, które może być utożsamiane z centrum (warsztat, zabawa animacyjna, pokaz, koncert), podczas imprezy jest skutecznym sposobem na promocję ośrodka. Pokazanie swojego potencjału innemu odbiorcy, wejście w relację bezpośrednią z uczestnikami i zaproszenie do poznania oferty to jedno, a drugie to budowanie silnego partnerstwa – opartego na wymianie i uzupełnianiu swoich dóbr.

Reasumując – można bazować na omówionych propozycjach komunikacyjnych, natomiast niezbędna jest diagnoza i nawiązanie współpracy z mieszkańcami w takich kanałach informacyjnych, które będą najbardziej efektywne i skuteczne.

PODSUMOWANIE

Podsumowując swój program działalności Centrum Kultury Wrocław-Zachód, chciałabym podkreślić, że budowanie zmian w ośrodku, który funkcjonuje w pewnej formie od 20 lat, może być zadaniem wymagającym czasu. W programie wykazałam słabe i mocne strony centrum i do mocnych zaliczyłam: bazę lokalową i zasobów centrum, dostępność, kompetencje

pracowników, zwłaszcza w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych. Słabe strony, czyli te na które trzeba postawić w pierwszej kolejności to budowa przestrzeni dla działań lokalnych, zmiana wizerunku centrum i budowa silnych partnerstw, scalenie pracowników w silny i skuteczny zespół, ale myślę też nad zmianą identyfikacji graficznej centrum czy uproszczeniem nazwy.

Wrocław, dn. 5.09.2022 r.

Eline Swob-
Moroskiewicz